

Dönem : 1
Toplantı : 6

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 992

Tasarruf bonoları ihracı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyon raporu (Millet Meclisi 1/224; Cumhuriyet Senatosu 1/813)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 293)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2207 - 1/224

15 . 7 . 1967

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 14 . 7 . 1967 tarihli 140 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, tasarruf bonoları ihracı hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Ferruh Bozbeyli
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 20 . 6 . 1967 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 22, 23 . 6 . 1967; 7, 10, 11, 13 ve 14 . 7 . 1967 tarihli 123, 124, 135, 136, 137, 139 ve 140 ncı birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 293)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/813
Karar No. : 2

20 . 7 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 14 . 7 . 1967 tarihli 140 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, tasarruf bonoları ihracı hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 15 . 7 . 1967 tarihli ve 2207 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle Geçici Komisyonumuzun 19, 20 Temmuz 1967 tarihli birleşimlerinde ilgili Maliye Bakanı da hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Bilindiği üzere, 1 . 3 . 1961 tarihinde yürürlüğe giren 5 . 1 . 1961 tarihli ve 223 sayılı Kanunla, Türk ekonomisinin istikrar içinde gelişmesini teminen tasarruf bonusu ihracı ve karşılıklarının bir fonda toplanması kabul edilmiş; bilâhara 1 . 3 . 1962 tarihinde yürürlüğe giren 47 sayılı Kanunla istisnaya taallük eden hükümler bir miktar genişletilmiştir.

Tasarının gerekçesinden anlaşıldığına göre; söz konusu kanunun tatbik devresi zarfında karşılaşılan güçlükleri gidermek, mevcut hükümleri günün ihtiyaçlarına cevap verecek tarzda sistimli bir hale sokmak zaruretinin hissedilmesi üzerine bu kanun tasarısı hazırlanmış bulunmaktadır.

Tasarının, Millet Meclisince yapılan değişikliklerle birlikte getirdiği yenilikler şöylece özetlenebilir :

500 liralık matrah ve tediye istisnası 1 000 liraya çıkarılmış ve bu miktarı aşmayan tediye ve matrahlar ile gerçek ücretleri üzerinden Gelir Vergisine tabi mükelleflerin ücretlerinin günlük 40, haftalık 280, aylık 1 200 ve yıllık 14 400 liralık kısmı tasarruf bonusu ödeme ve kesintisinden müstesna tutulmuştur. Bu suretle, iktisaden zayıf durumda olan ve umumiyetle düşük fiyatla bonolarını elden çıkaran geniş bir vatandaş zümresi tasarruf bonusu kesintisinden dışında bırakılmak istenmiştir.

Ayrıca, kazançları götürü usulde tesbit olunan küçük sanat, ticaret ve meslek erbabının gelirleri tasarruf bonusu tevkifatından tamamen muaf tutulmak suretiyle, götürü usulde vergilendirilen mükellefler için evvelce 47 sayılı Kanunla vaz'edilen yıllık 5 500 liralık istisna, kazanç miktarına bakılmaksızın uygulanacak bir muafiyet haline getirilmiş; daha önce 47 sayılı Kanunla kabul edilen, bir borç için icraen satılan gayrimenkullere ait muafiyet hükmü, tasarı ile muhafaza olunmuştur.

Genel bütçeye dâhil daireler, katma bütçeli idareler, özel idare ve belediyeler ile köy hükmi şahsiyeti tarafından yapılan gayrimenkul satışları, tasarruf bonusu ödemekten muaf tutulmuştur.

Bunlara karşılık, tasarruf bonusu mükellefiyetine tabi olmıyan telif ve patent haklarının satış ve kiralanması dolayısıyla dar mükellefiyete tabi olanlara yapılan ödemeler, bu defa bono kesintisine dâhil edilmiştir.

Bono mükellefiyetine tabi olanların, bono bedellerini vergi dairelerine yatırma müddetleri kesin olarak belirtilmiş; ve Vergi Usul Kanunu ile Âmme Alacaklarının Tahsili Usulü hakkındaki Kanuna ait hükümlerin, tasarruf bonoları muamelâtında da tatbik edileceği hükmü tasarıda öngörülmüştür.

223 sayılı Kanunda bulunmıyan zamanaşımına ait esaslar da tasarıda yer almış ve tasarruf bonusu ödeme ve kesinti mecburiyetinin ortadan kalkması genel olarak ilgili vergi alacağının tahakkuk zamanaşımına uğramış olmasına bağlanmış, tasarının 3 ncu maddesinin (D) fıkrasında ifade olunan ikramiyelerin özellikleri göz önünde tutularak bunlar için ayrı bir zamanaşımı süresi belli edilmiştir.

Tasarının getirdiği diğer bir yenilikle, 223 sayılı Kanuna göre 10 - 20 - 50 - 100 - 500 ve 1 000 liralık kupürler halinde çıkartılan tasarruf bonolarının asgari kupürü 100 lira olarak tesbit edilmiştir. 100 liradan aşağı kesirleri karşılamak üzere de bono hükmünde olan 10 ar liralık faizsiz kesir makbuzları ihdas edilmektedir. Bu makbuzların yekûnu 100 liraya yükseldikçe bonolarla değiştirilebilecektir. Böylece, ihraç edilecek bonoların azaltılması ile, hem bono kuponlarının ödenmesi, hem de bunların kaybedilmesi halinde ortaya çıkan muhalefet iddialarının incelenmesi ve yerine getirilmesi sırasında karşılaşılan güçlükler kısmen ortadan kaldırılmış olacaktır.

Bono bedelleri ve faizlerin, ancak istihkak sahiplerine ödenmesi esası kabul edilmiş ve tasarruf bonolarının vâdesinde ödenmesinde kimliğin ispatı mecburi tutulmuştur.

223 sayılı Kanunda olmıyan ve bu tasarı ile getirilen yeni bir hükümle, tasarruf bonolarının, bono sahiplerinin muvafakatı ile Kamu İktisadi Teşekküllerindeki Devlet hisseleri ile değiştirilmesi hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir. Böylece, Devlet eliyle bir sermaye piyasasının kurulmasına ve geliştirilmesine yardımcı olunacağı düşünülmüştür.

223 sayılı Kanuna göre almış bulunan tasarruf bonolarını, tasarıdaki hükümlere göre çıkarılacak bonolar ile değiştirmeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmış ve değiştirmenin Maliye Bakanlığının tesbit ve ilân edeceği esaslar dairesinde yapılması öngörülmüştür.

Millet Meclisi metninde, değiştirme sırasında doğrudan doğruya hazineден iktisabedildiği tevşik edilemiyen nama yazılı olan veya hamiline yazılı hale gelmiş bulunan tasarruf bonoları bedelleri vergiye tabi tutulmuştur.

Buna göre, değiştirmede, bu tasarının kanunlaşarak yürürlüğe girdiği tarihte hamiline muharrer hale gelmiş bulunan tasarruf bonoları için bono bedelinin % 20 si, nama yazılı olanlar için de bono bedelinin % 40 ı vergi karşılığı tutulacak ve bakıyeler için yeni bono verilecektir.

Yukarıda belirtilen yenilikleri ihtiva eden ve mevcut hükümleri günün ihtiyaçlarına cevap verecek tarzda sistemli bir hale sokacak olan tasarı, Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Değiştirilen maddelerin gerekçeleri :

1. Millet Meclisi metninin birinci maddesinin 2 nci fıkrası, tasarruf bonusu karşılıklarının Türk ekonomisinin istikrar içinde gelişmesini teminen «tarım, sanayi ve ulaştırma sahalarına yapılacak yatırımların finansmanında» kullanılmasını öngörmektedir. Komisyonumuz, hükme elâstikiyet getirmek amacıyla, yatırım yapılacak sahaların kanun metninde yer almamasını uygun görmüş, ve maddede bu yolda değişiklik yapmıştır.

2. 18 nci maddenin ilk fıkrası, tasarruf bonolarının devir ve temlik edilemeyeceği hükmünü ihtiva etmektedir.

Komisyonumuz, hukuk sistemimizin, vesikaların tedavülüne imkân verdiğini dikkate alarak, mezkûr önleyici hükmü metinden çıkartmıştır.

3. 19 ncu maddede yer alan «Kamu İktisadi Müesseselerindeki» ibaresi, 440 sayılı Kanunun birinci maddesinde yapılan tariflere uygun olarak «Kamu İktisadi Teşekküllerindeki» şeklinde değiştirilmiştir.

4. Millet Meclisi metninin geçici birinci maddesi ile, 223 sayılı Kanuna göre alınmış bulunan tasarruf bonolarının, bu kanuna göre çıkarılacak bonolar ile değiştirilmesi sırasında, doğrudan doğruya Hazine'den iktisabedildiği tevsik edilemeyen tasarruf bonoları bedellerinin «Kazanılmamış gelir olarak» vergiye tabi tutulması öngörülmektedir. Komisyonumuz «kazanılmamış gelir» kavramının yanlış anlamalara yol açacağı mülâhazası ile, söz konusu ibarenin metinden çıkarılmasını uygun görmüştür.

Bu maddenin müzakerelerinde, Maliye Bakanının beyanı muvacehesinde; Ordu Yardımlaşma Kurumu üyelerinin adı geçen kuruma kendi namlarına muhafaza zmnında tevdi etmiş oldukları tasarruf bonolarının geçici 1 nci madde şümülü dâhilinde mütalâa edilmesi uygun görülmemiş ve bunlar hakkında kanunun yürürlüğe girmesini mütaakıp Maliye ve Millî Savunma Bakanlıklarının görüş birliğine vararak protokol tanzimi hususu ayrıca müzakere ve komisyonumuzca muvafık görülmüş ve bu hususun rapora dercedilmesi kararlaştırılmıştır.

5. Millet Meclisince kabul edilen diğer maddeler komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Aydın	Sakarya	Sivas	Tabî Üye
<i>i. C. Ege</i>	<i>M. Tıgh</i>	<i>A. Çekemoğlu</i>	Söz hakkım mahfuzdur.
			<i>Ş. Özkaya</i>
	Rize	Trabzon	
	Muhalifim	Söz hakkım mahfuzdur.	
	<i>O. M. Agun</i>	<i>A. Ş. Ağanoğlu</i>	

Muhalefet Şerhi

Tasarı müktesep haklara ve Anayasaya aykırı olduğundan muhalifim.

Mecdi Agun

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Tasarruf Bonoları ihracı hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Maliye Bakanlığı, bu kanunun 2 ve 3 nü maddelerinde yazılı ödeme ve kesintiler karşılığı olarak her malî yıl başında bir tertip halinde nama muharrer tasarruf bonoları çıkarır.

Tasarruf bonusu karşılıkları, Türk ekonomisinin istikrar içinde gelişmesini teminen Tarım, Sanayi ve Ulaştırma sahalarına yapılacak yatırımların finansmanında kullanılır.

Her tertibin yıllık faiz nisbeti % 4 ten aşağı ve % 7 den yukarı olmamak üzere Maliye Bakanlığınca tâyin olunur. Bu kanuna göre çıkarılacak tasarruf bonoları 10 yıllık vâdeli olup, vâdeyi takibeden ilk 6 ay içinde ve Maliye Bakanlığınca tesbit edilecek esaslar dâhilinde ödenir.

Bir malî yılda yapılan tasarruf bonusu ödeme ve kesintisi karşılığında müteakıp malî yıl için ihracedilen tasarruf bonoları verilir.

Tasarruf bonosuna tabi olanlar

MADDE 2. — Gelir, Kurumlar, Veraset ve intikal Vergisine tabi gerçek ve tüzel kişiler ile gayrimenkullerin ivaz mukabili intikalinde bu gayrimenkulleri satanlar, tasarruf bonusu karşılığını «ödemeye» mecburdurlar.

Tasarruf bonusu kesintisi

MADDE 3. — Aşağıda yazılı tediyeler ve istihkaklar tasarruf bonusu kesintisine tabidir.

A) Gelir Vergisine tabi gerçek ücretler ve ücret sayılan ödemeler.

(İstisnadan faydalananlar hariç);

B) Gelir Vergisine tabi telif ve patent haklarının satışı veya kiralanması dolayısıyla dar mükellefiyete tabi olanlara yapılan ödemeler;

C) Dar mükellefiyete tabi kurumların Kurumlar Vergisi Kanununa göre Kurumlar Vergisi tevkifatına tabi kazanç ve iratları;

D) Bankaların nakit ikramiyeleri ile spor toto ve milî piyango ikramiyeleri.

Tasarruf bonusu kesintisi yapmaya mecbur olanlar

MADDE 4. — Kamu idare ve müesseseleri (köyler hariç), kamu iktisadi müesseseleri, ticaret şirketleri, dernekler, tesisler, vakıflar, dernek, tesis ve vakıfların iktisadi işletmeleri ve bunların dışında kalan diğer kurumlar, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan tüccar ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilânço veya işletme hesabına göre tesbit eden çiftçiler 3 nü maddeye göre tasarruf bonusu kesintisi yapmakla mükelleftirler.

Muafıklar

MADDE 5. — Vergiye tabi gelirleri sadece, götürü usulde tesbit olunan ücretten, götürü usulde tesbit olunan ticari veya meslekî kazançlardan veya bunların hepsinden ibaret olan Gelir Vergisi mükellefleri tasarruf bonusu karşılığında ödemede bulunmazlar.

Bir borç için icraen satılan gayrimenkul değerleri üzerinden tasarruf bonusu karşılığında ödeme yapılmaz.

Genel bütçeye dâhil daireler, katma bütçeli idareler, özel idare ve belediyeler ve köy hükmi şahsiyeti tarafından yapılan gayrimenkul satışları tasarruf bonosuna tabi değildir.

CUMHURİYET SENATOSU GEÇİCİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Tasarruf bonoları ihracı hakkında Kanun

MADDE 1. — Maliye Bakanlığı, bu kanunun 2 ve 3 ncü maddelerinde yazılı ödeme ve kesintiler karşılığı olarak her malî yıl başında bir tertip halinde nama muharrer tasarruf bonoları çıkarır. Tasarruf bonusu karşılıkları, Türk ekonomisinin istikrar içinde gelişmesini teminen kullanılır.

Her tertibin yıllık faiz nisbeti % 4 ten aşağı ve % 7 den yukarı olmamak üzere Maliye Bakanlığınca tâyin olunur. Bu kanuna göre çıkarılacak tasarruf bonoları 10 yıllık vâdeli olup, vâdeyi takibeden ilk 6 ay içinde ve Maliye Bakanlığınca tesbit edilecek esaslar dâhilinde ödenir.

Bir malî yılda yapılan tasarruf bonusu ödeme ve kesintisi karşılığında müteakip malî yıl için ihraçedilen tasarruf bonoları verilir.

Tasarruf bonosuna tabi olanlar

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Tasarruf bonusu kesintisi

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Tasarruf bonusu kesintisi yapmaya mecbur olanlar

MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Muafliklar

MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen 5 nci madde aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

İstisnalar

MADDE 6. — 1 000 lirayı aşmayan tediye ve matrahlar ile gerçek ücretleri üzerinden Gelir Vergisine tabi mükelleflerin ücretlerinin günlük 40, haftalık 280, aylık 1 200, yıllık 14 400 liralık kısmı tasarruf bonusu ödeme ve kesintisinden müstesnadır.

Bu istisnaların tatbikinde :

1. Aynı işveren tarafından aynı veya ayrı hizmetler için yapılan muhtelif ücret tediyleri ve ikramiyeler birleştirilir; ayrı ayrı işverenler tarafından yapılan ücret tediyleri müstakillen nazara alınır.

2. Ücretlerde vâkı ârzi mahiyetteki artmalar dolayısıyla istisna haddinin aşılması halinde, tasarruf bonusu ödeme mecburiyeti artmanın husule geldiği aya inhisar eder.

3. Ücretlerin indirim ve kesintilere tabi tutulmadan önceki gayrisafi tutarları esas alınır.

Tasarruf bonusu ödenmesinde esas alınacak miktar

MADDE 7. — Tasarruf bonusu ödenmesine esas alınacak miktarlar şunlardır :

A) Gelir Vergisi Kanununa göre verilen yıllık ve münferit beyannamelerde gösterilen Gelir Vergisine tabi matrahlar;

B) Kurumlar Vergisi Kanununa göre verilen beyannamelerde (tasfiye beyannameleri hariç) gösterilen Kurumlar Vergisine tabi matrahlar;

C) Veraset ve intikal Vergisi Kanununun 10 ncu maddesi gereğince verilen beyannamelerde Veraset ve intikal Vergisine tabi matrahlar;

D) Gayrimenkul intikallerinde Emlâk Alım Vergisine esas olan değerler;

E) Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ikmalen re'sen veya sair suretlerle idarece tarh olunan gelir, Kurumlar, Emlâk, Alım ve Veraset ve intikal vergilerinden tahsili kabil hale gelmiş bulunanlara ait matrahlar, (Bu suretle tarh olunan vergilerden malî ve idari kaza mercilerinin kesin kararlarına istinaden terkin ve reddolunan kısımlara isabet eden ödemeye ait tasarruf bonoları ve kesir makbuzları senesi içinde, kendi tertibinden, senesi geçtiği takdirde geri verilecek paralar bölümünden ret ve iade olunur ve bonolar geri alınır.)

Tasarruf bonusu kesintisine esas alınacak miktar

MADDE 8. — Tasarruf bonusu kesintisine esas alınacak miktar :

A) 3 ncü maddenin (A) bendine göre yapılacak tasarruf bonusu kesintisinde bahis konusu ödemelerin indirim ve kesintilere tabi tutulmadan önceki gayrisâfi tutarıdır.

B) 3 ncü maddenin (B) bendine göre yapılacak tasarruf bonusu kesintisinde, bu tediylerin Gelir Vergisi tevkifatına matrah olan miktarıdır.

C) 3 ncü maddenin (C) bendine göre yapılacak tasarruf bonusu kesintisinde, bu kazanç ve iratlardan Kurumlar Vergisi Kanununa göre yapılacak Kurumlar Vergisi tevkifatına matrah olan miktardır.

D) 3 ncü maddenin (D) bendine göre yapılacak tasarruf bonusu kesintisinde, ikramiyelerin kesintilere tabi olmadan önceki gayrisâfi tutarıdır.

Bu maddenin (A) bendine göre yapılacak kesintide, aynı işveren tarafından aynı veya ayrı hizmetler için yapılan muhtelif ücret tediyleri birleştirilir; ayrı ayrı işverenler tarafından yapılan ücret tediyleri müstakillen nazara alınır.

Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

İstisnalar

MADDE 6. — Millet Meclisince kabul edilen 6 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Tasarruf bonusu ödenmesinde esas alınacak miktar

MADDE 7. — Millet Meclisince kabul edilen 7 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Tasarruf bonusu kesintisine esas alınacak miktar

MADDE 8. — Millet Meclisince kabul edilen 8 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Mahsup

MADDE 9. — Tasarruf bonusu kesintisine tabi tutulan kazanç ve iratlar üzerinden yapılmış olan kesinti miktarı, bu kazanç ve iratların beyannameye ithal edilmiş bulunmaları şartıyla, Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerinin 7 nci maddeye göre yapacakları ödeme miktarından indirilir.

Nisbet

MADDE 10. — Tasarruf bonusu ödeme ve kesinti nisbeti % 3 tür.

Ödeme ve kesinti süreleri

MADDE 11. — A) Tasarruf bonusu ödemesi, Gelir, Kurumlar ve Veraset ve intikal vergilerinin ilk taksitinin tediyesi gereken süre içinde, gayrimenkul intikallerinde Emlâk Alım Vergisinin tediyesi sırasında defaten ilgili vergi dairesine yapılır.

B) 3 nci maddenin (A), (B) ve (C) bentlerine göre yapılacak tasarruf bonusu kesintisi ilgili Gelir veya Kurumlar vergilerinin tevkifi gereken süre içinde yapılır ve bahis konusu vergilerin ödenmesi gereken süre içinde ilgili vergi dairesine yatırılır.

C) 3 nci maddenin (D) bendine göre yapılacak tasarruf bonusu kesintisi, bahis konusu ikramiyelerin tediyesi sırasında topra olunur ve kesintinin yapıldığı ayı takibeden ayın 20 nci günü akşamına kadar ilgili vergi dairesine yatırılır.

Ödeme ve kesinti mecburiyetinin ortadan kalkması

MADDE 12. — 2 nci madde ile 3 nci maddenin (A), (B) ve (C) bendlerindeki ödeme ve kesinti mecburiyeti, ilgili vergi alacağının tahakkuka zamanlaşımına uğraması ile; 3 nci maddenin (D) bendindeki kesinti mecburiyeti kesintinin yapılması gereken tarihi takibeden yılın başından itibaren 5 yıl geçtikten sonra ortadan kalkar.

Tasarruf bonusu kesintisine mecbur olanların sorumluluğu

MADDE 13. — Tasarruf bonusu kesintisi yapmaya mecbur olanlar bu mecburiyetini yerine getirmedikleri takdirde, tasarruf bonusu kesinti mecburiyeti tasarruf bonusu ödeme mecburiyeti haline inkılâbeder ve bunlar kesinti yapmaya mecbur olan gerçek ve tüzel kişiler adına tanzim olunur. Bu suretle ziyaa uğratılan tasarruf bonusu bedellerinin % 20 si nisbetinde ceza uygulanır.

Tasarruf bonusu ödeme mecburiyetinin yerine getirilmemesi

MADDE 14. — 7 nci maddeye göre tesbit olunan matrahlar üzerinden yapılacak tasarruf bonusu ödemesinde ziyaa uğratılan tasarruf bonusu bedellerinin % 20 si nisbetinde ceza alınır.

MADDE 15. — Bu kanun hükümleri mahfuz olmak üzere, Vergi Usul Kanunu ile Âmmeye Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanun hükümleri tasarruf bonusu ödeme ve kesintileri hakkında da tatbik olunur.

Ödeme ve kesinti bedellerinin hesaplanması

MADDE 16. — Tasarruf bonusu ödeme ve kesintilerinde, 5 lira ve daha az kesimler atılır, 5 liradan yukarı olanlar 10 liraya çıkarılır.

Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

Mahsup

MADDE 9. — Millet Meclisince kabul edilen 9 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

Nisbet

MADDE 10. — Millet Meclisince kabul edilen 10 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

Ödeme ve kesinti süreleri

MADDE 11. — Millet Meclisince kabul edilen 11 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Ödeme ve kesinti mecburiyetinin ortadan kalkması

MADDE 12. — Millet Meclisince kabul edilen 12 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Tasarruf bonusu kesintisine mecbur olanların sorumluluğu

MADDE 13. — Millet Meclisince kabul edilen 13 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Tasarruf bonusu ödeme mecburiyetinin yerine getirilmemesi

MADDE 14. — Millet Meclisince kabul edilen 14 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Millet Meclisince kabul edilen 15 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Ödeme ve kesinti bedellerinin hesaplanması

MADDE 16. — Millet Meclisince kabul edilen 16 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Bonolarla ilgili hükümler

MADDE 17. — Bu kanuna göre yapılacak ödeme ve kesinti karşılığında verilmesi gerekli nama yazılı tasarruf bonoları asgari 100 liralık kupürler halinde ihraç edilir ve bütçeye gelir kaydedilir.

Bonoların bu kanunda yazılı olanlardan başka şart ve özelliklerini tesbit etmeye ve bono tutarı 100 lirayı karşılamıyan meblâğlar için faizsiz ve tutarı 10 liradan aşağı olmıyan kesir makbuzları vermeye ve bunlardan tasarruf bonusu kupürlerine muadil olanlarının ibrazında tasarruf bonoları ile değiştirmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. Kesir makbuzları bono hükmünde olup tasarruf bonoları ile ilgili bilcümle hükümler, bunlar hakkında da uygulanır.

Tasarruf bonoları ile değiştirilmek üzere ibraz edilen kesir makbuzlarının tutarı 100 liradan az olduğu takdirde aradaki fark ilgili tarafından nakden ödenebilir.

Tasarruf bonoları ve faizleri ve bu bonolarla ilgili malî servis işlemleri bütün vergi, resim ve harclardan muaftır.

Bu kanun gereğince çıkarılacak bonoların faiz ve bedelleri ile diğer her türlü giderlerini karşılayacak ödenek her yıl Maliye Bakanlığı Bütçesinde Devlet borçları bölümüne konur.

Bonoların ihracı işlemleri 2490 sayılı Kanun hükümlerine tabi değildir.

Tasarruf bonusu faizleri tediyesi iktiza ettiği tarihten itibaren 5 yıl, bono bedelleri ve kesir makbuzları ödemeleri gerektiği tarihten itibaren 10 yıl sonunda zamanaşımına uğrar ve ilgililerin bunlar üzerindeki hakları Hazine lehine sâkıt olur.

Tasarruf bonoları ile ilgili yasaklar, mecburiyetler ve cezalar

MADDE 18. — Tasarruf bonoları bu kanunda ve ilgili tüzükte yazılı haller dışında devir ve temlik edilemez. Tasarruf bonolarının haczi kabil değildir.

Tasarruf bonoları bedelleri ve faizleri istihkak sahiplerine ödenir.

Gerçek kişiler adına yazılı tasarruf bonolarının vâdesinde ödenmesinde kimliğin ıspatı mecburidir.

Bu madde hükümlerine aykırı olarak devir ve temlik edilen tasarruf bonoları hüküm ifade etmez. Tasarruf bonolarına müstahak olan gerçek kişilerin adını veya tüzel kişilerin unvanını yazmadan bonoları verenler hakkında, bu durumda olan tasarruf bonusu bedellerinin % 10 u nisbetinde ceza alınır. Muhtasar beyanname verilmesi halinde aynı hüküm vergi sorumlusu hakkında da uygulanır. Kesir makbuzları için de aynı hükümler uygulanır.

Tasarruf bonolarının değiştirilmesi

MADDE 19. — Tasarruf bonolarını bono sahiplerinin muvafakati ile Devletin iştiraki bulunan müesseselerdeki ve Kamu İktisadi Teşekküllerindeki Devlet hisseleri ile değiştirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Şu kadar ki, bu şekilde sahibolunacak hisselerin toplam kıymeti her ortak için 30 000 lirayı geçemez.

Tasarruf bonusu bildirimini ve kayıtlar

MADDE 20. — Tasarruf bonusu ödemeye ve kesinti yapmaya mecbur olanların yapacakları bildirimlerin şekil ve muhtevası ile bonoların istihkak sahiplerine tevdiinde uygulanacak esaslar Maliye Bakanlığınca tesbit olunur.

Tasarruf bonusu karşılığında kesinti yapanlar bu kesintileri kayıt ve hesaplarında gösterirler.

MADDE 21. — Aşağıda sayılan hususlar hakkında tatbik olunacak işlem Maliye Bakanlığınca hazırlanacak tüzükte belirtilir.

Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

Bonolarla ilgili hükümler

MADDE 17. — Millet Meclisince kabul edilen 17 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Tasarruf bonoları ile ilgili yasaklar, mecburiyetler ve cezalar

MADDE 18. — Tasarruf bonoları bedelleri ve faizleri istihkak sahiplerine ödenir.

Gerçek kişiler adına yazılı tasarruf bonolarının vâdesinde ödenmesinde kimliğin ispatı mecburidir.

Bu madde hükümlerine aykırı olarak devir ve temlik edilen tasarruf bonoları hüküm ifade etmez. Tasarruf bonolarına müstahak olan gerçek kişilerin adını veya tüzelkişilerin unvanını yazmadan bonoları verenler hakkında, bu durumda olan tasarruf bonosu bedellerinin % 10 u nisbetinde ceza alınır. Muhtasar beyanname verilmesi halinde aynı hüküm vergi sorumlusu hakkında da uygulanır. Kesir makbuzları için de aynı hükümler uygulanır.

Tasarruf bonolarının değiştirilmesi

MADDE 19. — Tasarruf bonolarını bono sahiplerinin muvafakati ile Devletin iştiraki bulunan müesseselerdeki, ve Kamu İktisadi Teşekküllerindeki Devlet hisseleri ile değiştirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Şu kadar ki, bu şekilde sahibolunacak hisselerin toplam kıymeti her ortak için 30 000 lirayı geçemez.

Tasarruf bonosu bildirim ve kayıtlar

MADDE 20. — Millet Meclisince kabul edilen 20 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Millet Meclisince kabul edilen 21 nci madde aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

- A) İstihkak sahipleri tarafından alınmıyan veya kesinti yapanlarca istihkak sahiplerine ve rileyen tasarruf bonolarının muhafaza şekli ve saklanacağı süreler;
- B) Tasarruf bonolarını ödiyecek merci ve mutavassıt bankalara verilecek masraf ve komüsyonlar;
- C) Tasarruf bonolarına ait tahakkuk, tahsil, düzeltme ve bilcümle kayıt muameleleri;
- D) 19 ncu madde hükümlerine göre bonoların Devlet hisseleri ile değiştirilme, müracaat usulleri, taleplerin değiştirilmeye tabi hisse senetlerinin miktarını aşması halinde uygulanacak muamele, değiştirme ânında bonoların faizlerini iskonto suretiyle ödeme ve bu hususların ilgililere duyurulması ve sair hususlar.

Tazminat

MADDE 22. — Tasarruf bonolarının muhafaza, dağıtım, istihkak sahiplerine tevdi işlemleri ile uğraşan Maliye memurlarına senede iki maaşı geçmemek üzere Maliye Bakanlığınca tesbit edilecek nisbet ve esaslar dâhilinde tazminat ödenir. Ancak, verilecek tazminat tutarı, bütçede tasarruf bonoları için yapılan tahminin % 0,5 (binde beşini) ini geçemez.

Kaldırılan hükümler

MADDE 23. — 12 . 1 . 1961 tarihli ve 223 sayılı ve 27 . 4 . 1962 tarih ve 47 sayılı kanunlar hükümlerine göre yeniden tasarruf bonusu ihraçedilmez, ödeme ve kesinti yapılamaz.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önceki devreye taallük eden tasarruf bonusu ödeme ve kesintisi hakkında, ödeme ve kesintinin yapılması gerektiği tarihte yürürlükte bulunan hükümler uygulanır ve karşılığında ödeme ve kesintinin yapıldığı devreye ait bonolar verilir.

GEÇİCİ MADDE 1. — 5 . 1 . 1961 tarihli ve 223 sayılı Kanuna göre alınmış bulunan tasarruf bonolarını bu kanuna göre çıkarılacak bonolar ile değiştirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Değiştirme Maliye Bakanlığının tesbit ve ilân edeceği esaslar dâhilinde yapılır ve ilândan sonra geçecek iki yıl içinde tamamlanır. Bu esaslara göre bonoları üzerinde gerekli işlemi yaptırmak için müracaat etmeyenlerin alacak ve her türlü talep hakları ortadan kalkar.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce verilmiş bonoların değiştirilmesi bu bonoları ibraz edecek olanlara yapılır.

Ancak, değiştirme sırasında doğrudan doğruya Hazineден iktisabedildiği tevsik edilemeyen gerek nama yazılı olan ve gerekse hamiline yazılı hale gelmiş bulunan tasarruf bonoları bedelleri kazanılmamış gelir olarak vergiye tabidir. Değiştirmede, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte hamiline muharrer hale gelmiş bulunan tasarruf bonoları için bono bedelinin % 20 si, nama yazılı durumda olanlar için ise bono bedelinin % 40 ı vergi karşılığı tutularak, bakiyeler için yeni bono verilir.

5 . 1 . 1961 tarihli ve 223 sayılı Kanuna göre ihraçedilmiş bulunan tasarruf bonolarının müstakil olarak tedavül ettirilen faiz kuponları hakkında değiştirme işlemleri uygulanmaz. Bu kuponlardan 1 . 3 . 1970 ve daha sonraki vâdeli olanları karşılığında Hazinece ödeme yapılmaz.

Değiştirme ve tevsik işlemleri Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Değiştirme üzerine verilecek bonolar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2. — 223 sayılı Kanuna göre ihraçedilmiş tasarruf bonolarının bu kanun hükümleri gereğince değiştirilmesi tamamlanuncaya kadar faizler faiz kuponlarını ibraz edenlere ödenir.

Yürürlük ve yürütme

MADDE 24. — Bu kanun 29 . 2 . 1968 de yürürlüğe girer.

MADDE 25. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyonunı kabul ettiği metin

Tazminat

MADDE 22. — Millet Meclisince kabul edilen 22 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 23. — Millet Meclisince kabul edilen 23 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — 5 . 1 . 1961 tarihli ve 223 sayılı Kanuna göre alınmış bulunan tasarruf bonolarını bu kanuna göre çıkarılacak bonolar ile değiştirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Değiştirme Maliye Bakanlığının tesbit ve ilân edeceği esaslar dâhilinde yapılır ve ilândan sonra geçecek iki yıl içinde tamamlanır. Bu esaslara göre bonoları üzerinde gerekli işlemi yaptırmak için müracaat etmeyenlerin alacak ve her türlü talep hakları ortadan kalkar.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce verilmiş bonoların değiştirilmesi bu bonoları ibraz edecek olanlara yapılır.

Ancak, değiştirme sırasında doğrudan doğruya Hazineden iktisabedildiği tevsik edilemeyen gerek nama yazılı olan ve gerekse hamiline yazılı hale gelmiş bulunan tasarruf bonoları bedelleri vergiye tabidir. Değiştirmede, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte hamiline muharrer hale gelmiş bulunan tasarruf bonoları için bono bedelinin % 20 si, nama yazılı durumda olanlar için ise bono bedelinin % 40 ı vergi karşılığı tutularak, bakıyeler için yeni bono verilir.

5 . 1 . 1961 tarihli ve 223 sayılı Kanuna göre ihraç edilmiş bulunan tasarruf bonolarının müstakil olarak tedavül ettirilen faiz kuponları hakkında değiştirme işlemleri uygulanmaz. Bu kuponlardan 1 . 3 . 1970 ve daha sonraki vâdeli olanları karşılığında Hazinece ödeme yapılmaz.

Değiştirme ve tevsik işlemleri Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Değiştirme üzerine verilecek bonolar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen geçici 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük ve yürütme

MADDE 24. — Millet Meclisince kabul edilen 24 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Millet Meclisince kabul edilen 25 nci madde aynen kabul edilmiştir.

